

Verkiezingsprogramma CDA 2010 - 2014

Het CDA is een moderne christen-democratische volkspartij geworteld in alle lagen van onze samenleving. Bij ons als CDA Franekeradeel staat de samenleving centraal in de keuzes die we in de gemeenteraad maken. Vanuit de betrokkenheid van mensen bij hun gemeente, dorp, wijk, gezin, school, kerk, bedrijf of vereniging ontstaat draagvlak voor ontwikkelingen binnen de gemeente. Naast democratische waarden is voor ons de bijbelse boodschap een inspiratie bij het maken van keuzes.

Uitgangspunten voor ons bestuurlijk en politiek handelen zijn gebaseerd op het sociaal-christelijk gedachtegoed van de 21e eeuw, waarin “rentmeesterschap” centraal staat. De uitgangspunten betreffen:

- Zorg, respect en verantwoordelijkheid voor elkaar.
- Keuzes durven maken, standpunten durven uitleggen en beslissingen durven nemen.
- Niet weglopen voor lastige vraagstukken, maar die samen met anderen oplossen.
- Inspraak en initiatieven van mensen en organisaties zien als serieuze kansen.
- Een positiefkritische opstelling: op de inhoud gericht en niet populistisch.

Juist in deze tijd zijn bovenstaande uitgangspunten van belang. Wij zullen niet weglopen voor lastige keuzes, wetende dat in deze onzekere tijd ook de gemeente voor grote opgaven staat. Met de presentatie van de Miljoenennota tijdens prinsjesdag is duidelijk geworden dat de inkomsten van ook onze gemeente in de toekomst naar beneden gaan. De gemeente krijgt dus minder te besteden. Dit betekent nog duidelijker keuzes. Voor ons als CDA Franekeradeel staat een aantal basiszaken voorop: veiligheid, onderwijs en de zorg om onze kapitaalgoederen.

Korte terugblik collegeperiode 2006 – 2010

In deze periode hebben we deelgenomen aan het college, samen met de PvdA en de FNP. In deze jaren is er hard gewerkt aan een aantal belangrijke zaken.

Het bezoek van de Koninklijke familie op 30 april 2008 was een hoogtepunt en een prachtige promotie van onze stad en gemeente. Onze inwoners hebben laten zien dat er in korte tijd bergen werk verzet kan worden.

De rondweg om Franeker is grotendeels opengesteld voor het verkeer en in 2010 zal het laatste stuk worden aangelegd. In een aantal stadswijken en dorpen zijn 30 km-zones aangelegd. Veel wegen zijn opnieuw bestraat en geasfalteerd.

Daarnaast is een aantal bruggen vernieuwd. Ook bedrijventerrein Oost en Zuid zijn vernieuwd en geven een nieuwe aanblik. Op bedrijventerrein Kie heeft zich al tal van bedrijven gevestigd. De binnenstad met haar verscheidenheid aan winkels blijkt een grote aantrekkingskracht vanuit de regio te hebben. Het supermarktbesluit is

met grote meerderheid door de raad genomen en de procedure is in volle gang. Hopelijk kan er in 2010 daadwerkelijk gebouwd worden.

Het onderwijsprogramma wordt volgens plan uitgevoerd en de nieuw- en verbouw van scholen is naar tevredenheid van schoolbesturen en daarmee ook van leerlingen en hun ouders. Samen met andere voorzieningen in onze gemeente als “de lytse bie”/bibliotheek, de culturele instellingen en de Skûle wordt door het onderwijs gewerkt aan een breed educatief programma voor onze jongere inwoners. Na alle commotie rond eerst de zout- en later de gaswinning wordt nu door alle betrokken overheden (gemeente, provincie en wetterskip) samen met dorpsbelangen en de landbouw gewerkt aan een herstelplan voor de waterhuishouding; dat plan is breder gemaakt en wil de landbouw in dit gebied een sterke economische positie bieden, maar er is ook gekeken naar verbetering van de leefbaarheid en benutten van recreatiemogelijkheden.

Voor de verschillende sportvelden in dorpen en stad zijn plannen in uitvoering genomen. In Tzum is kaatsen en voetbal geclusterd, in Dongjum is het kaatsveld bij het nieuwe mfc gebracht, in Sexbierum wordt een kunstgrasveld aangelegd en is de omgeving van het totale sportcomplex verbeterd. In Franeker zijn nieuwe kunstgrasvelden aangelegd en wordt een nieuwe sporthal gebouwd om met name ook het onderwijs de ruimte te bieden.

Samen met dorpsbelangen is gewerkt aan projecten uit de dorpsvisies; een aantal van die projecten is uitgevoerd en andere liggen nog op de tekentafel. De instelling van een fonds voor deze projecten is een forse stimulans geweest om projecten op te starten. De vorige raadsperiode (voor 2006) stond Franeker onder preventief begrotingstoezicht van de provincie. In diezelfde periode is dat toezicht opgeheven. De afgelopen jaren is door een bezuinigingsprogramma, reëel en strak begroten, vanwege meevallers en door een hogere rijksuitkering weer vet op de botten gegroeid. De financiële positie van onze gemeente is gezond en door eenzelfde aanpak kunnen we ook financieel slechtere tijden goed door komen.

Onze inzet de komende collegeperiode:

1. Algemeen bestuur

De gemeente is er voor iedereen

Het laatste decennium kenmerkt zich door vele en snelle communicatiemogelijkheden. Het is logisch dat de gemeente als dienstverlener en beleidsbepaler nieuwe technieken inzet om de burger te bedienen, of het nu gaat om klantcontacten of inspraak op voorgenomen beleid.

In de communicatie met de gemeente en in het onderwijs op onze scholen zijn wij voorstander van tweetaligheid. “Nimmen hoecht him hjir te ferbrekken” oftewel “een ieder is hier in zijn eigen taal welkom”. Dat geldt ook voor de plaatsnamen van onze dorpen: die zijn tweetalig en dat mag wat ons betreft zo blijven.

Onze regio zal in de toekomst te maken krijgen met stabilisering of zelfs een lichte daling van het inwonertal, waarbij een doorgaande vergrijzing van de bevolking zichtbaar zal worden. Dat heeft gevolgen voor de woningmarkt, het voorzieningenniveau, het onderwijs en het bedrijfsleven. Onze gemeente zal samen met buurgemeenten moeten kijken wat de gevolgen daarvan zijn en waar nieuwe kansen liggen. Als de uitkomst van die verkenning luidt dat samengaan tot een nieuwe regiogemeente de slagkracht van het bestuur vergroot en de dienstverlening

aan de burger voordelen biedt, dan gaan wij die keuze niet uit de weg. Het uiteindelijke doel van bestuurlijk handelen dient het woon-, werk- en leefklimaat positief te beïnvloeden.

Speerpunten:

- gebruik van moderne communicatietechnieken
- meertaligheid in het Openbaar bestuur en onderwijs
- één regiogemeente vormen als er voordelen te behalen zijn

2. Openbare orde en veiligheid

Samen naar een veilige leefomgeving

Dit thema raakt één van onze kernwaarden van onze partij, namelijk verantwoord rentmeesterschap: het nemen van de eigen verantwoordelijkheid en het elkaar aanspreken op die verantwoordelijkheid als het gaat om veiligheid en het beheer van de openbare ruimte. Die openbare ruimte wordt ingericht en beheerd door de gemeente en dat moet op een goede manier gebeuren, in samenspraak met mensen. Het CDA wil onderzocht hebben of er per wijk één of meerdere groenafvaldepots kunnen worden gemaakt. Dat zou een einde kunnen maken aan het illegaal storten van tuinafval in bermen en groenstroken.

Verder denken we hierbij ook aan blikvangers langs veel gebruikte fietspaden. Daarnaast heeft de gemeente de taak om vanwege het veiligheidsaspect de openbare ruimte goed te verlichten, duidelijk markeringen aan te brengen en de infrastructuur goed op orde te hebben.

Ook vinden wij dat in onze stad Franeker het politiebureau behouden moet blijven om zo de regio goed te kunnen blijven bedienen.

Speerpunten:

- groendepots voor tuinafval in woonwijken
- overzichtelijk ingerichte straten, pleinen en plantsoenen
- Franeker houdt zijn politiebureau

3. Verkeer en Vervoer

Veilig Mobiel.

Wij vinden het onderhoud van wegen, bruggen en kaden een belangrijke zaak. Onze gemeentelijke eigendommen zijn ons kapitaal en hier dienen we zuinig op te zijn. Met het behoud hiervan is veel geld gemoeid. Wij zullen ons ervoor blijven inzetten dat hier financiële middelen voor worden vrij gemaakt.

Er is in onze gemeente al een begin gemaakt met het “duurzaam veilig” maken van het wegennet door het herinrichten van woonwijken in de stad en een aantal dorpen tot 30 km/uur zones. We willen deze collegeperiode verder gaan met het van aanleggen 30 km zones in de dorpen en in een aantal stadwijken.

De doorgaande routes met losliggende fietspaden blijven 80km-wegen. Voor de overige wegen in het buitengebied zal een begin worden gemaakt om ze in te richten als 60-km-zones. Hierbij zal er wel ruimte blijven voor het landbouwverkeer.

Kinderen en hun ouders moeten veilig naar hun school kunnen fietsen. Wij blijven ons daarom hard maken voor veilige routes naar de scholen. Daarnaast dienen ook de routes vanuit de dorpen en buitenwijken richting de binnenstad veilig te zijn. Belangrijk is ook dat (fiets)verbindingen logisch en veilig op elkaar aansluiten.

Wij zouden graag zien dat er minder ‘zoekverkeer’ (verkeer op zoek naar een geschikte parkeerplaats) in de stad rondrijdt. Daarom vinden wij dat er langs de invalswegen naar de binnenstad parkeervoorzieningen voor gratis gebruik moeten worden aangebracht. Dat kan op de Hertog van Saxenlaan en in de omgeving van de stationsbrug.

Met het gereedkomen van de Zuidelijke rondweg hopen wij dat de verkeersdrukke op de Zuiderkade en het Oud Kaatsveld minder wordt. De noord-zuid-route (vanaf het station, via het Oud Kaatsveld, Leeuwarderweg en de Zuiderkade) moet een verkeersveilige inrichting krijgen met als doel doorgaand verkeer te verminderen en de snelheid te remmen. Samen met bewoners en organisaties zal een communicatie- en ontwerptraject opgestart moeten worden om deze route opnieuw in te richten als verblijfsgebied. Daarnaast kan de Zuiderkade aantrekkelijker worden gemaakt door de wandelstrook langs het water te versterken tot een wandelpromenade.

Speerpunten

- verder met het aanleggen van 30 km zones
- verkeersveilige schoolroutes
- fietsgebruik in de stad stimuleren door verbeteren van routes (o.a. brugverbinding tussen bolwerk - ypeysingel
- (gratis) parkeervoorzieningen langs de invalswegen naar de binnenstad
- noord-zuid-route via Oud Kaatsveld als 30-km-zone inrichten
- wandelpromenade aan Zuiderkade

4. Economische Zaken

Ondernemend Franekeradeel

Het economisch beleid van onze gemeente legt een accent op een gezonde ontwikkeling van het aanwezige bedrijfsleven. Het bedrijfsleven heeft ook een belangrijke sociale functie in de gemeente, het biedt aan heel veel mensen werk. De balans zal moeten worden gevonden tussen aan de ene kant de welvaartsambitie van het bedrijfsleven en aan de andere kant de veiligheid en het leefmilieu.

Wij hechten grote waarde aan een goed relatiebeheer met onze bedrijven. Initiatieven van het bedrijfsleven moeten – zoals nu ook het geval is - welwillend worden opgepakt.

Wij zien dat de zorgsector zowel vanuit economisch oogpunt (belangrijke werkgever) als vanuit het oogpunt van volkshuisvesting een belangrijke plaats inneemt in onze gemeente. Projecten binnen de zorgsector willen wij daarom blijven stimuleren.

De landbouwsector is in onze gemeente nog steeds goed vertegenwoordigd en wij willen deze sector de ruimte geven om te blijven ontwikkelen. Schaalvergroting is aan de orde van de dag. Wel zal in samenspraak met landbouworganisaties gekeken moeten worden naar goede inpassingsplannen van de grote stallen in het landschap volgens de methode van “De nije pleats yn Fryslân” (rapport van GS Fryslân met aanbevelingen voor de landschappelijke inpassing van schaalvergroting van agrarische bedrijven)

Onze gemeente is onderdeel van de Westergozone. Binnen deze economische zone zijn er voor ons bedrijfsleven ruime mogelijkheden om zich te ontwikkelen en om deel te nemen aan innovatieve projecten. Het glastuinbouwproject aansluitend op de bestaande bedrijven bij Sexbierum biedt een grote kans om lager- en hoger geschoolden in de regio werk te bieden.

Stadpromotie

Onze stad en de dorpen hebben veel te bieden. Dit alles kan nog veel beter op de kaart gezet worden: de oude universiteitsstad, het Planetarium, de jarenlange aanwezigheid van de geestelijke gezondheidszorg en alles wat daar bij komt kijken: Franeker, stad van professoren, planeten en psychiaters! De verbinding van stad en platteland langs waterwegen en de Slachte kan beter onder de aandacht worden gebracht. Wij zouden graag zien dat alle promotionele activiteiten van de gemeente Franeker worden uitgedragen onder de noemer van ‘ Franeker, ster van de 11 steden’. Er moet door de gemeente een promotieplan worden opgesteld waarin bovenstaande beeldmerken aandacht krijgen.

Speerpunten

- goed relatiebeheer met het bedrijfsleven
- uitbreiding Saxenoord, verbouw Nij Bethanië, nieuwbouw Noorderbreedte in de Vijverstraat, bouw van woon/zorgcentrum op locatie Dienstencentrum en komst van Keningsstate zijn belangrijke initiatieven voor ouderen en de werkgelegenheid
- landbouwsector belangrijke economische pijler
- opstellen promotieplan stad Franeker, ster van de 11 steden

5. Onderwijs

Onderwijs voor iedereen

Wij blijven ons inzetten voor de huisvesting van scholen. Na realisatie van de Oanset in Ried, de nieuwbouw van de Bolder, de uitbreiding van de AMS, de verbouw van Toermalijn en Flambou in Oosterbierum, gaan we ons nu inzetten voor vernieuwing van de onderwijshuisvesting in andere delen van de gemeente. We noemen de plannen van de Opslach ism de Simon Vestdijk en Peuterspeelzaal (de zgn brede school) en de combinatie Tamsmaskoalle en de Schalmei in Tzummarum.

Bij de nieuwbouw van scholen is het goed om meerdere voorzieningen te clusteren, waarbij het kind centraal blijft staan. De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting van de scholen en neemt de bekostiging voor haar rekening. Andere instellingen kunnen mee participeren in het gebouw.

Het CDA blijft voorstander van vrije schoolkeuze en vrijheid van onderwijs. Samenwerking tussen scholen is prima, maar er zal altijd ruimte moeten zijn voor

verschillende geloven en richtingen. Levensbeschouwing moet een plaats hebben in het onderwijsaanbod.

Het huidige niveau van leerlingenvervoer voor het speciaal onderwijs willen we waarborgen. De uitvoering en handhaving van de leerplichtwet staat voor ons als CDA hoog in het vaandel en over de manier waarop dit geregeld is samen met andere gemeenten zijn wij zeer tevreden. Het onderwijsbeleid moet erop gericht zijn om schooluitval van onze jeugd te voorkomen en om leerachterstanden te bestrijden.

Speerpunten

- blijvende inzet voor huisvesting van scholen: nieuwbouw Simon Vestdijk en Opslach aan IJsbaanweg, nieuw- en verbouw Tamsmaskoalle en Schalmei in Tzummarum, combinatie van basisscholen in Sexbierum
- clustering van activiteiten op het gebied van onderwijs, zorg en sport
- samenwerking tussen scholen stimuleren, maar ruimte bieden aan geloof en overtuiging
- leerlingen in het speciaal onderwijs houden hun vervoer naar scholen op hetzelfde niveau
- voorkomen van schooluitval van jeugd en bestrijden van leerachterstanden

6. Cultuur, sport en recreatie

Franekeradeel, een belevenis!

Onze gemeente heeft veel recreatieve en toeristische mogelijkheden. De terpen, de dorpen met elk hun specifieke kenmerken, het weidse landschap, de open vaarverbindingen. Er liggen kansen voor een aantrekkelijk recreatief fietsroute- en wandelnetwerk in onze gemeente.

Franeker is vooral een stad met een rijk cultureel en historisch erfgoed. In de stad bevinden zich ongeveer 320 historische panden, waaronder het pand van Eise Eisinga, het wereldberoemde Planetarium. Het hoge bezoekersaantal bewijst dat bestuur en personeel goed werk verrichten en de gemeentelijke subsidie staat bij ons niet ter discussie. Het CDA is van mening dat dit beeldmerk in de stadspromotie een prominente plaats moet krijgen.

Theater de Koornbeurs heeft een belangrijke functie in de regio voor de podiumkunsten. Het bestuur van het theater heeft als taak deze functie te waarborgen. De gemeentelijke subsidie geeft een goede basis; toch zal er gekeken moeten worden om het gebouw meer commercieel te exploiteren om het voortbestaan te garanderen.

Franeker is een historische, maar ook een moderne stad. Bezoekers willen graag winkelen, op een terras zitten en hun boot aanleggen aan de kade. Franeker is immers ook onderdeel van de beroemde Elfstedenroute, een route die men op verschillende wijzen kan afleggen, over de weg en over het water.

Wij willen dat er maatregelen worden getroffen om kleinschalige watersport mogelijk te maken door het aanbrengen van voorzieningen voor boten en door het ontsluiten van vaarwegen in de gehele gemeente. Door aanlegsteigers aan te leggen in de vaarten wordt de belevingswaarde van het gebied vergroot. Goede voorbeelden

hiervan zijn de steigers aan de Achlumervaart, de Dongjumervaart en aan de Tuine/Zuiderkade.

Ook het landschap van Franekeradeel heeft een lange geschiedenis. Wij zouden graag zien dat dit unieke buitengebied samen met haar dorpen op de kaart wordt gezet door het bevorderen van kleinschalige recreatie, zoals kamperen bij de boer, verkoop van streekproducten en andere initiatieven. Ideeën uit het Gebiedsproces, die in samenspraak met de streek zijn gemaakt, bieden volop mogelijkheden.

Sport

Meer bewegen is essentieel voor een goede gezondheid. Ook heeft sport een belangrijke maatschappelijke en sociale functie vooral voor de jeugd. Sport bevordert ook de sociale cohesie. Juist in de dorpen is het sportveld bij uitstek een plek van samenkomst voor allerlei activiteiten. In elk dorp moet tenminste één sportveld zijn waarop veldsporten kunnen worden beoefend.

Het subsidiebeleid moet sport betaalbaar en bereikbaar houden. Dat burgers daaraan zelf financieel bijdragen is vanzelfsprekend. Voor mensen met een minimuminkomen blijft sportbeoefening onderdeel van het gemeentelijk armoedebeleid.

Speerpunten

- een aantrekkelijk wandel- en fietsrouten netwerk
- mogelijkheden voor watersporters in de gemeente verbeteren
- bevorderen van kleinschalige recreatie bij de boer
- subsidiebeleid om sport betaalbaar te houden
- in elk dorp tenminste één sportveld

7. Sociale voorzieningen en Maatschappelijke dienstverlening:

“Iedereen doet mee”

Een gemeente heeft als belangrijke taak er voor te zorgen dat iedereen mee kan doen in de lokale samenleving. Wij zijn voor ‘voor eigen kracht waar mogelijk’, en ‘voor ondersteuning waar nodig’. Wij willen ons dan ook sterk maken voor de kwetsbaren in onze gemeente. Voorzieningen moeten goed toegankelijk zijn, ook voor minder validen. Ook moet het voor een ieder duidelijk zijn waar je moet zijn met vragen om hulp, zonder bureaucratische rompslomp en zonder lange wachttijden. Door het inrichten van een WMO loket met deskundig personeel kunnen mensen snel en adequaat geholpen worden.

Wij hebben bijzondere aandacht voor een tweetal groepen van inwoners in onze gemeente: jongeren 0 – 18 jaar en ouderen.

Jongeren

Met het merendeel van de jongeren gaat het prima. Ze groeien gezond en wel op, zonder noemenswaardige problemen en halen hun schooldiploma. Een klein deel van de jongeren redt het niet zonder een steuntje in de rug. Vaak is sprake van een veelvoud aan problemen. Wij zijn voor een actieve aanpak van probleem- en achterstandsgezinnen. Belangrijk vinden wij preventie en vroegsignalering op het gebied van gezondheid (ongezond eten, alcohol en druggebruik).

Ouderen

De ouderen van nu zijn niet meer de ouderen van vroeger. Dankzij de gestegen welvaart en toegenomen kwaliteit van de gezondheidszorg leven mensen langer. Veel ouderen zijn na hun pensionering nog zeer vitaal en staan nog volop in de samenleving. Maar er is ook een kwetsbare groep ouderen, die niet meer zo vitaal is en ook niet (meer) meedoet in de samenleving. Wij vinden dat er aandacht moet zijn voor de risico's van vereenzaming van ouderen. Waar gezins- en familieleden, burens of maatschappelijke organisaties niet of onvoldoende een oogje in het zeil kunnen houden of hulp bieden, kan de gemeente stimuleren dat er periodieke huisbezoeken worden gebracht aan 75- plussers. Een specifiek deel van het welzijnsbeleid moet hierop gericht zijn.

Speerpunten

- kwetsbare jongeren en ouderen worden geholpen
- actieve aanpak van probleem- en achterstandsgezinnen
- preventie en vroegsignalering op het gebied van gezondheid (ongezond eten, alcohol en druggebruik)
- aandacht voor vereenzaming van ouderen

8. Volkgezondheid en Milieu:

“Leef bewust”.

Volksgezondheid

Mensen die verslaafd raken aan drugs, alcohol of gokken vervallen tot grote afhankelijkheid, maar blijven wel verantwoordelijk voor hun eigen gedrag. Dat is voor ons het uitgangspunt bij de verslavingszorg. Vooral jongverslaafden vragen aandacht. Ook hier geldt: “voorkomen is beter dan genezen.” Wij willen dan ook actieve voorlichting over gezondheidsrisico's van verkeerde leefgewoonten aan jong en oud.

Milieu

Rentmeesterschap is een belangrijk CDA uitgangspunt. Rentmeesterschap betekent dat wij de wereld in een betere toestand doorgeven aan de komende generaties. Ook de gemeente moet daaraan een steentje bijdragen en het goede voorbeeld geven. Wij vinden dat de gemeente een extra bijdrage kan leveren aan duurzaamheid door te investeren in energiebesparing in gebouwen en in de openbare ruimte. Wij willen daarom streven naar duurzame verlichting in straatlantaarns en overheidsgebouwen. Uiteraard mag het gebruik van duurzame verlichting niet ten koste gaan van de veiligheid. Ook willen wij dat het gemeentelijk wagenpark gaat rijden op milieuvriendelijke / duurzame brandstoffen. Om ook het gebruik van energiezuinige auto's bij particulieren te stimuleren zouden wij als CDA graag zien dat in samenspraak met de provincie Fryslân een tankstation met duurzame brandstoffen in onze gemeente wordt gerealiseerd. Ook bij nieuwbouw van woningen zijn duurzaamheid van materialen en energiebesparing uitgangspunt.

Windmolens

In onze gemeente zijn twee bestaande clusters en 28 solitaire molens. Bij deze solitaire molens is een veelheid aan hoogte, typen en vermogen te zien. Wij vinden dat de bestaande solitaire molens op den duur moeten verdwijnen uit het landschap. De eigenaars van deze molens kunnen dan participeren in een cluster (opschaling). Bestaande clusters kunnen opgewaardeerd worden.

Speerpunten

- actieve voorlichting over gezondheidsrisico's van verkeerde leefgewoonten aan jong en oud: overgewicht, alcohol, drugs
- energiebesparing in gebouwen
- duurzame verlichting in straatlantaarns
- gemeentelijke auto's op milieuvriendelijke brandstoffen een duurzaam tankstation in de stad
- solitaire windmolens opruimen en opschalen in één cluster

9. Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting

Balanceren met ruimte

Bevolkingsdaling maar groei van het aantal huishoudens, vooral éénpersoons, vraagt om goede keuzes in het aanbod van typen woningen. Wij blijven daarom pleiten voor een goed aanbod van woon/zorg-voorzieningen. Met de uitbreiding van Saxenoord, de nieuwbouw van Tellens in de Botniasteeg, de komst van verpleegbedden in de Vijverstraat (vm. GGZ-locatie) en de vestiging van luxe verzorgingsplaatsen in het oude Groot Lankum (nu Keningsstate) staat Franeker goed op de kaart. De verbouwing en vernieuwing van Nij Bethanië in Tzummarum sluit hier uitstekend op aan. De werkgelegenheid wordt met deze projecten fors uitgebreid. In de stad moet plan-Zuid verder vorm krijgen door een gevarieerd aanbod, met name ook voor de middeninkomens. In de dorpen zal fors ingezet worden op herstructurering: in de dorpscentra van Sexbierum en Tzummarum moeten wegen, gebouwen en groen een nieuwe invulling krijgen.

In 2009 is een begin gemaakt met de aanpak van vervallen panden. Eigenaren worden actief benaderd om hun eigendom te onderhouden en als dat niet lukt, dan grijpt de gemeente in. Wij willen dat de gemeente hier de komende periode zeker mee doorgaat.

Het gebiedsproces om te komen tot een herstel van de waterhuishouding in het bodemdalingsgebied is uitgebreid met plannen voor natuur, inrichting van wegen, kansen voor recreatie en vitalisering van de landbouw. De fase van plannen maken is achter de rug en met het instellen van een brede stuurgroep moet in de periode 2010 tot 2016 de uitvoering ter hand worden genomen. De gemeente zal hierbij een leidende rol moeten vervullen en gelden beschikbaar moeten stellen.

In de toekomst biedt ook onze gemeente kansen voor duurzame energie. De glastuinbouwlocatie bij Sexbierum wordt zelfvoorzienend en wellicht zelfs energieleverend. Ook zijn er hier mogelijkheden om energie te winnen uit aardwarmte. Veehouderijbedrijven kunnen, zeker door samenwerking, wel eens belangrijke leveranciers van energie worden door mestverwerking.

In het recente verleden heeft het stadscentrum een ingrijpende vernieuwing ondergaan. Dat heeft zijn effecten gehad en nog steeds staat Franeker als koop- en bezoekcentrum goed op de kaart. De komende periode zal de planvorming voor de combinatie Sjaardemastraat en Ockingahiem op gang worden gebracht. Daarbij zal samenwerking moeten ontstaan tussen stichting Stadsontwikkeling, Handel en Nijverheid, bewoners en andere partijen. De bouwvoorbereiding van supermarkten aan de Leeuwarderweg is in procedure en mag wat ons betreft snel beginnen als

aan twee voorwaarden is voldaan: een verkeersveilige situatie en een verantwoorde vormgeving en inrichting van het winkel- en garagegebied.

Speerpunten

- goed aanbod van woon/zorg voorzieningen in stad en dorpen
- herstructurering en nieuwe inrichting van aantal dorpscentra w.o. Sexbierum en Tzum
- voortzetting aanpak vervallen panden
- uitvoering van (herstel) plannen in het bodemdalingsgebied
- energiewinning uit aardwarmte
- planvorming Sjaardemastraat / Ockingahiem
- goed aanbod van supermarkten met gratis parkeervoorzieningen

10. Algemene dekkingsmiddelen

Het huishoudboekje

Wij willen een realistische begroting en eisen van het bestuur begrotingsdiscipline, zoals dat in de afgelopen jaren ook is gebeurd. De raad ziet daar vanuit haar controlerende rol op toe. De meeste tarieven voor gemeentelijke diensten zijn kostendekkend gemaakt en mogen, net als de gemeentelijke OZB, niet stijgen.

Alleen een inflatiecorrectie is toegestaan.

Het openbaar gebied met wegen, bruggen, groen en pleinen moeten volgens plan en begroting onderhouden worden. Daarvoor moeten voldoende gelden vrijgemaakt worden, zodat de leefomgeving er netjes en veilig uit ziet.

Speerpunten:

- geen stijging van de OZB tarieven
- voldoende gelden om wegen, bruggen en kaden te onderhouden